

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 2. De matrimonio rato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

quæ inter ascendentes, & descendentes: *Interdictæ*, quæ ineuntur ab his, qui lege civili prohibebantur, quales erant Tutoris cum pupilla, Senatoris cum Liberta: *Secundæ*, quæ sequuntur primas &c. Cæterum nuptiarum appellatione solum continentur primæ; sic ille. Ex his porro agemus hic de illis tantum speciebus, seu membris matrimonium dividendis, quæ hujus fori, ac loci sunt.

§. 1.

De matrimonio legitimo.

441. Matrimonium legitimum est, quod legitimo contrahentium consensu initur, nimirum juxta legalem constitutionem, vel mores provinciarum, ut not. S. Aug. relatus post c. *fm. 28. q. 1.* & hoc sensu intelligitur, quando in c. *quantò. 7. de divort.* dicitur: *matrimonium verum inter infideles*, existere. Hoc matrimonium ex institutione auctoris naturæ, jure divino positivo, esse insolubile voluntate, & arbitrio ipsorum conjugum dicitur in c. *Unico. de vot. in 6. ibi: ab ipso Ecclesie capite, rerum omnium conditore, in Paradiso constitutum, insolubiliter accepit*, quod etiam habetur in Trid. *Sess. 24. c. 1. ibi: matrimonii perpetuum, insolubilemque nexum primus humani generis parens divini Spiritus instinctu pronuntiavit.* Ex quo sequitur, esse dictum matrimonium jure divino insolubiliter habeat; solvi tamen posse dispensatione, vel permissione divinâ. Nam ante legem Evangelicam Judæi per libellum repudii, DEI permisso, poterant matrimonium etiam consummatum dissolvere, Deuteron. c. 24. & post legem Evangelicam, matrimonia infidelium, etiam consummata, dissolvi possunt uno ad fidem converso, altero remanente. c. 7. de divort.

442. Hinc quando S. Aug. relatus c. *si quis, 29. q. 1.* matrimonium infidelium negaturum esse ex eo, quia non est firmum, & inviolabile conjugium eorum; cum liceat dato repudii libello recedere ab invicem, & aliis copulari, debet intelligi, ut ipse notat, quantum est de lege fori; non, lege poli, nimirum spectatâ legali constitutione, non autem divinâ institutione. Et ideo glossa ibi; V. *dato*, rectè ait, in

Tom. IV.

veritate per dationem libelli matrimonium infidelium non dissolvebatur, cum divinâ institutione perpetuitatem habere debeat, prout distinguitur contra solubilitatem ex voluntate conjugum, ut dictum est, ex c. *Unico*, & Trid. supra cit. Unde sequitur, legitima matrimonia infidelium non esse insolubilia jure naturæ, sed tantum positivo divino, ut constat ex dict. c. *Unico*.

§. 2.

De matrimonio rato.

Matrimonium ratum dicitur, quando est Sacramentum, nondum tamen carnali copulâ consummatum. Et ideo, licet matrimonium infidelium sit legitimum, non tamen est Ratum, quia non est Sacramentum, ut dicitur in c. *Quantò, de divort.* quia Sacramentum, contractum elevans, matrimonium ratificat, ut notat Pereyra cit. n. 1671. licet Castrop. P. 2. D. 5. de spons. p. 1. n. 4. censent, propterea Ratum dici, quia inter fideles signatur Sacramento fidei, nimirum baptismo. Præter insolubiliter, quam habet, in quantum est legitimum ex institutione auctoris naturæ, secundum dicta n. 441. habet etiam insolubiliter ex significatione Sacramentali, in quantum scilicet, teste Pereyra cit. significat, unionem Christi cum anima existenti in gratia, non solubilem nisi per peccatum grave; his præmissis.

443. Quæstio est, an matrimonium infidelium, ratum tantum, solvatur securâ solenni professione in Religione approbata? Resp. de hac quæstione agi in Trid. *Sess. 24. de Reform. can. 6. ibi: si quis dixerit, matrimonium ratum, non consummatum, per solennem Religionis professionem alterius conjugum non dirimi, anathema sit.* Hæc intellige, de professione Religiosa, quæ verum religiosum solenniter professum constituit. Quare per emissionem votorum, quibus nec solennis professio constat, nec votens verus religiosus constituitur, non solvitur matrimonium ratum tantum, ut const. ex cit. Extravag. *Antiqua. Castropal. D. 3. p. §. 4. n. 1.*

444. Sed difficultas est, quo jure professio solennis hanc vim habeat, ut superveniens matrimonio rato, & non consum-

P 2

mato,

mato, illud dirimat? Variæ sunt opiniones Doctorum. Aliqui volunt, quod habeat *ex se*, ac *jure naturali*, pro quo refertur. S. Thom. in 4. dist. 27. q. 1. à. 3. Petrus Maria Passerinus de sextula tom. 2. de statibus hominum. q. 189. à n. 587. Alii, quod *jure divino positivo*; ut vult P. Sanchez l. 2. hic D. 19. n. 3. Basil. Pontius. de matr. l. 9. c. 5. & alii: alii demum, quod *jure solum Ecclesiastico*, ita Suar. tom. 3. de Relig. l. 9. c. 6. à n. 20. Less. l. 2. de Just. c. 41. d. 8. n. 69. & alii.

446. Ex his opinionibus illa videtur probabilior, quæ solenni professioni eam vim tribuit, ex solo jure Ecclesiastico. Nam Trident. cit. expressè hoc tribuit solennitati professionis, quod etiam conf. ex c. *Unico de Voto in 6.* ubi Bonifacius VIII. Episcopo Biterrensi, querenti, *quale votum debeat dici solenne, ac ad dirimendum matrimonium efficax?* respondit: *illud, quod fuerit solemnizatum per susceptionem sacri ordinis, aut per professionem expressam, vel tacitam, factam uni de Religionibus per sedem Apostolicam approbatis*: sed hæc voti solennitas est ex sola Ecclesiæ constitutione, ut expressè ibidem definit Pontifex; ergo vis (quam habet professio religiosa ad dissolvenda matrimonia fidelium rata, non consummata) est ex sola Ecclesiæ constitutione. Minor constat ex ipso textu, ubi Bonifacius VIII. ad dictum Episcopum scribens: *quod votum, inquit, debeat dici solenne, & ad dirimendum matrimonium efficax?* nos consulere voluisti: & respondens, ait: *Nos igitur attendentes, quod voti solennitas ex sola constitutione Ecclesiæ est inventa: matrimonii verò vinculum ab ipso Ecclesiæ capite rerum omnium conditore, ipsum in paradiso, & in statu innocentie instituyente, unionem & indissolubilitatem accepit: presentis declarandum duximus oraculo sanctionis, illud solum votum debere dici solenne, quantum ad post contractum matrimonium dirimendum, quod solemnizatum fuerit, per susceptionem sacri ordinis, aut per professionem expressam, vel tacitam, factam alicui, de religionibus per sedem Apostolicam approbatis.* Reliqua verò vota, etsi quandoque manifestius sunt emissa, tanto propter plurimum scandalum, & exemplum durior poenitentia transgressoribus debeat: non tamen

rescindere possunt matrimonia post contracta.

Deinde, si professio religiosa *ex se*, & *jure naturæ* solveret matrimonium ratum tantum, etiam solveret matrimonium consummatum. Nam ex eo professioni Passerinus tribuit hanc vim *jure naturæ*, quod *ex se* importet *plenam sui corporis traditionem*, cum qua judicatur impossibile jus, quod in professi corpus habeat alius; sed hoc æque est in matrimonio consummato. Secundò matrimonium etiam consummatum, quoad *essentiam suam* consistere potest *cum solenni professione religiosa*, ut manifestum est in casu, quo Vir, & mulier (post matrimonium consummatum) de mutuo consensu solenniter in aliqua religione profitentur; ergo essentia matrimonii ut sic, (nam ratum, & consummatum non differunt substantialiter) & professio solennis, non sunt ex natura rei incompossibilia.

Dices cum Passerino n. 588. licet ab Ecclesia pendeat, donationem, quæ profrens se totum donat Religioni, acceptare sub his, vel aliis conditionibus, sic, ut professio priusquam acceptetur, non habeat vim solvendi matrimonium: ex suppositione tamen, quod professio semel existat *cum tali acceptatione*, de connaturali ipsius jure est, quod pariat illum effectum. Verùm hoc argumentum probat contra suum authorem. Nam professio juxta ipsum non dirimit, nec habet vim dirimendi matrimonium ratum, nisi ex suppositione talis acceptationis factæ ab Ecclesia; sed hæc suppositio non est juris naturalis, nec convenit solenni professioni ex se, seu jure naturæ; ergo vis dirimendi matrimonium ratum non convenit professioni solenni *ex se*, seu jure naturæ, sed solum ex suppositione juris Ecclesiastici in acceptatione professionis ad talem effectum disponentis. Et ratio est, quia, quod est de jure naturæ, necessarium est, non liberum Ecclesiæ; at quod professio religiosa dirimat matrimonium ratum, non est necessarium, sed pendet ex libera Ecclesiæ acceptatione illam ad hunc effectum ordinantis, ut fatetur Passerinus: ergo. Accedit, quod professio religiosa dirimat matrimonium ratum, solum, in quantum explicat *solennitatem*; hæc

hæc autem *solemnitas*, vi cuius habet eam vim, est juris tantum Ecclesiastici, non naturalis, ut manifestum est ex c. *Unico de Voto* in 6. supra relato. Unde non qualiscunque *professio*, seu vororum emissio constituens verè religiosum dirimit matrimonium ratum jam contractum; sed *professio solennis* in religione per sedem Apostolicam approbata. Nam de hac expressè loquitur c. cit.

449. Nec obstat, S. Thomam q. 53. a. 2. *supplementi*, censuisse, *solemnitatem* professionis religiosæ esse *juris divini, & naturalis*; & 2. 2. q. 88. a. 11. etiam à summo Pontifice esse *indispensabilem*: hoc, inquam, non obstat; quia S. Th. scripsit aliquot annis prius, quàm Bonifacius VIII. declaravit *solemnitatem* (quantum est ad efficaciam dissolvendi matrimonium ratum, non consummatum) esse solà Ecclesiæ constitutione inductam. Unde hæc quæstione, quæ pendet ab Ecclesiæ tam aperta declaratione nondum factâ vivente S. Thomâ, non est ab autoritate S. Doctoris recedere, sed decretis summi Pontificis se conformare. Accedit, quòd ipse S. Thomas in 4. *sent. dist. 38. q. 1. a. 4. ad 3.* apud Fagnanum in c. *Cum ad monasterium n. 61.* in fine, concedat, Pontificem ob gravem necessitatem, vel communem utilitatem totius Ecclesiæ, Regni, vel Provinciæ, dispensare posse in voto continentiæ, & Religionis, quantumcunque foret solemnizatum.

450. Dices. 2. declarationem illam (quòd *solemnitas voti ex sola Ecclesiæ constitutione inventa sit*) solum loqui de *solemnitate accidentali*, non *substantiali*, quæ scilicet ex natura rei inest professioni religiosæ; ergo hæc antecederet ad constitutionem vel declarationem Ecclesiæ (consequenter ex se, & naturâ suâ) dicit efficaciam, dirimendi matrimonium ratum tantum; quia quòd semel sanctificatum est, non potest in alios usus commutari, *Leviticus ult.* Sic nemo potest facere, ut semel sanctificatum, sanctificationem amittat, etiam in rebus inanimatis: *substantialis* autem *solemnitas* voti consistit in quadam consecratione seu benedictione vorantis; ergo sicut Papa non potest facere, ut semel sacerdos, non sit sacerdos; sic non potest facere, ut semel professus, non sit professus; ergo non loqui-

tur ibi Pontifex de *solemnitate substantiali*, sed *accidentali*. Verùm hæc expositio profus aliena est à claro textu cit. capit.

Nam Pontifex ibidem non loquitur *de alia solemnitate*, quàm illa, de qua fuit ab Episcopo Biterrensi quæstio facta, *quæ nimirum solemnitas habeat illam efficaciam, inducendi effectum dirimendi?* cui respondens Pontifex ait: nos igitur attendentes (quòd *voti solemnitas ex sola constitutione Ecclesiæ est inventa*) declarandum duximus, *solemnitatem* (de qua quaritur) quantum est ad vim matrimonii *dirimptivam*, consistere in eo, quòd *emittatur in susceptione sacri ordinis, vel religiosa professione*; ergo manifestum est, totum responsum Pontificis cum attentione ad quæstionem propositam (prout notant verba *nos igitur attendentes*) directè dari de quæstione proposita: quæstio autem non fuit *de solemnitate accidentali* (hæc enim non habet efficaciam illam, matrimonium dirimendi, ut per se patet, & constat ex eo, quòd illam tribuat professioni etiam tacitæ, quæ fit sine solemnitate accidentali) ergo Pontifex in responzione sua declarans *voti solemnitatem ex sola Ecclesiæ constitutione esse inventam*, non loquitur de solemnitate accidentali, sed *substantiali*.

Ad probationem Resp. verum esse, 452. quòd nullus Ecclesiæ Prælatum possit facere, ut homo semel consecratus DEO, quàm diu vivit, possit desinere esse consecratus DEO, si sermo sit de consecratione *Sacramentali*; secùs, si de consecrationibus, quæ sunt solum *de jure positivo* (sic passim videmus per autoritatem Papæ, Ecclesias, & loca, sacra in profanos usus, non fordidos, converti, juxta decretum Trid. *Sess. 21. c. 7. in fin.*) consecratio autem, quæ fit *in professione*, non est *Sacramentalis*, sed *juris tantum positivi*, nimirum ex sola Ecclesiæ constitutione, ut rectè notat Fagnanus *cit. n. 72.* ex cit. c. *Unico de Vot. in 6.*

Præter hæc nota, quando in c. *cum ad monasterium, de statu Monachorum*, dicitur (quòd *abdicatione proprietatis, sicut & custodia castitatis, adeo sit annexa regule Monachali, ut adversus eam ne summus quidem Pontifex possit licentiam indulgere*) non aliud intendi, quàm quòd non

non possit dispensare in sensu composito (nimirum remanente Vinculo statûs Monachalis, seu Religiosi) secûs in sensu diviso, nimirum eo in persona, cum qua dispensat, soluto. Sic cum ferè communi Barbof. in cit. c. n. 14. Fagnanus cit. n. 67. ubi apertè dicit, quòd illa decretalis non aliud intendat, quàm quòd dispensatio Apostolica non possit facere, etiam ex causa, quantumvis gravi, ut quis perseveret Monachus, & sit absolutus à substantialibus Regulæ; cui consonat ibidem Cajetanus in 2. 2. q. 88. a. 11. concludens: ponderando literam illius decretalis, non inferri necessario indispensabilitatem voti solemniss, sed sic: scilicet stante Monachatu.

454. Cæterùm, quando ibi dicitur, nec Pontificem posse indulgere, ut sit religiosus sine abdicatione proprietatis, intelligitur de proprietate, quæ consistit in usu rerum temporalium independentè à voluntate superioris, vel in Dominio, & usu libero ad instar, quo illud habent cæteri seculares, ut rectè notat Barbof: cit. n. 11. & plures alii; non autem de proprietate, quæ consistat in solo dominio, cum etiam retentio dominio, sed vinculo ejus usu, possit esse vera religio, ut const. ex Bulla Gregor. XIII. incip. *quantò fructuosius*; & alterà incip. *Ascendente Dominio*. Sic cum voto solemnè castitatis stat jus conjugum, quod habent ad usum conjugalem, si post matrimonium consummatum legitime professi sunt; nec aliud vi illius voti ex natura voti castitatis solemnè professe illis interdicitur, quàm usus juris, ut certum est, ergo nec aliud ex natura voti paupertatis solemnè professe talibus professis, quàm usus bonorum temporalium, non autem jus, & dominium. Dixi ex natura talis voti. Nam secûs est ex Ecclesiæ constitutione. Ex hoc autem sequitur professioni religiosæ, seu voto solemnè, nec jure divino competere vim, & efficaciam, dirimendi matrimonium fidelium ratum, & non consummatum. Nam eam efficaciam non habet, nisi titulo solemniss, in eo sita, quòd emittatur in professione facta uni de Religionibus approbatis ex n. 446. sed hæc solemniss non est de jure divino, ut constat ex præmissis, ergo.

455. Dices. 1. in c. *desponsatam* 26. q. 2. dicit Eusebius Papa, parentibus, puellam

desponsatam, non licere alii Viro tradere; licere tamen illi, si velit, monasterium ingredi: hæc autem declaratio est juris prius statui atque à DEO divini, non autem nova ejus constitutio. 2. Alex. III. in c. *Ex publico, de convers. conjugat.* hanc efficaciam dirimendi matrimonium (quæ tribuitur religiosæ professioni) deducit ex interpretatione sacri eloquii. Et Innocent. III. in c. *Ex parte ead.* dicit, *si inter duos sit matrimonium ratum, & unus fieret hereticus, & alter sine contumelia Creatoris non posset illi convivere*; illis viventibus non posse alterum in ullo casu ad secunda vota transire, nisi fortè ex revelatione divina; ergo vim solvendi matrimonium habet ex lege divina.

Resp. etsi jure scripto non sit expressum, quòd Pontifici potestas à Christo concessa sit, vim dirimendi matrimonium ratum, & tribuendi religioso statui solemnè professo, constare tamen ex traditione Ecclesiæ à tempore Apostolorum, ut not. Castropal. D. 3. *de sponsal. p. 2. §. 4. n. 5.* aliàs enim Pontifices non dicerent tam apertè, declarando eam vim, esse *inductam solo jure, & auctoritate Ecclesiæ*. Nec aliud probant allari textus in contrarium. Hujus rationem reddit Fagnanus cit. 61. ex Innoc. in cit. c. *Cum ad Monasterium*, quòd Pontifices, plures ejusmodi constitutiones, vel declarationes, ob graves causas meritò fecerint, v. g. ut, qui simpliciter vovit continentiam, validè matrimonium ineat, c. *Rursum, qui Clerici, vel vovent*: ut minor 14. annis non possit se obligare Religioni, c. *Ad nostram, de Regularibus*: quòd in quolibet voto intelligendum sit: *nisi aliter DEO placeat*; ergo etiam constitutione, aut declaratione potuit ejusmodi conditio tacitè inesse matrimonio fidelium, rato tantum, idque non naturâ suâ, sed vel Ecclesiæ constitutione, jam inde à temporibus Apostolorum, ut notavimus, nisi durante matrimonio nondum consummato, eligatur status perfectior Religionis approbata.

Deinde Resp. ad c. *Desponsatam*, 27. 457. quod habetur non *causâ 26. sed 27. q. 2.* ex illo nihil probari; textus enim solum dicit, dictam desponsationem *solvi non posse per parentes*, ibi: *desponsatam puellam non licet parentibus alii Viro tradere*: licet

licet tamen illi monasterium sibi eligere. Deinde ad c. Ex publico. 7. de convers. conjugat. Resp. ibi Alexandrum III. Brixinensi Episcopo rescribentem, dicere, ex publico instrumento sibi innotuisse, quod, cum Veronensis Episcopus causam matrimonii, quæ inter A. Virum, & M. mulierem vertebatur, suscepisset terminandam, judiciali sententiâ matrimonium approbavit, & eidem mulieri præcepit, ut ad virum rediens, exhiberet eidem conjugalem affectum; quod, cum tenuerit, fuit vinculo excommunicationis adstricta; sed cum prædicta mulier opponeret, licet ei desponsata fuisset, tamen adhuc ab ipso est incognita, atque adeo, inter ipsam, & dictum Virum esse matrimonium duntaxat ratum, non autem consummatum; quo intellecto Pontifex, mandavit, inquit, quatenus, si prædictus Vir ipsam carnaliter non cognoverit, & eadem ad religionem transire voluerit, recepta ab ea sufficienti cautione, quod vel ad religionem transire, vel ad Virum suum redire intra duorum mensium spatium debeat, ipsam à sententiâ, quâ tenetur, absolvas, ita, quod si ad religionem transiret uterque, restituat alteri, quod ab eo noscitur recepisse: & licet opponi posset, quod Dominus in Evangelio dicat, non licere Viro, nisi ob causam fornicationis, uxorem suam dimittere, tamen intelligendum esse, secundum interpretationem sacri eloquii, de his, quorum matrimonium carnali copulâ est consummatum, sine qua consummari non potest: at ex hac decretali non colligitur, Pontificem dicere, quod professio religiosa jure divino habeat vim dissolvendi matrimonium ratum tantum; sed tantum, quod ille textus scripturæ (quo unum conjugum altero invito non licet solvere matrimonium, transiitendo ad religionem) intelligendus veniat de matrimonio consummato, non autem merè rato; Ergo.

458. Ad c. Ex parte 1. q. eod. Resp. id, quod inde desumitur, non facere ad intentum objectionis; nam cum Archiepiscopus Lugdunensis Innocentio III. proposuisset, quod, cum quædam mulier velum viduitatis coram duobus Abbatibus assumpsisset, benedictione solemnî, cum celebratione missæ ac litanîæ (sicut debuit) accedente, quidam nobilis proponebat, se

prius mulierem ipsam mediantibus interuentiis per verba de præsentî arrhâ etiam interpositâ, desponsasse: & petebat, ut dispensatione factâ super assumpto velo, mulier ad consummandum matrimonium compelleretur. Cum autem illa, se in illum consensisse confessâ, nihilominus opponeret; quod, cum audierit, eum esse leprâ percussum, propter hoc ejus fuerit abominata complexus, consequenter matrimonium nondum consummaverit, ad propositam Archiepiscopi questionem; quid sibi agendum esset, cum per testes idoneos intellexerit plenâ fide, quod ante susceptionem veli mutuis intervenerit inter ipsos per verba de præsentî consensus: an nihilominus veli susceptio impediat matrimonium inter ipsos?

Ad quod rescribens Innocentius III. 459. nos, inquit, inquisitioni tuæ taliter respondemus, quod, etsi possit non inconsultè videri, quod ex quo matrimonium inter legitimas personas per verba de præsentî contrahitur, illis viventibus in nullo casu possit dissolvi, ut vivente reliquo, alter ad secunda vota transmigret, etiam si unus fidelium, inter quos est ratum conjugium, fieret hæreticus, & nollet permanere cum altero sine contumelia Creatoris: nisi forte secus fieret ex revelatione divinâ, quæ superat omnem legem: sicut à quibusdam sanctis legitur esse factum. Nos tamen nolentes à prædecessorum nostrorum vestigiis declinare, qui respondere consulti, antequam matrimonium sit per carnalem copulam consummatum, licere alteri conjugum, relicto inconsulto, ad religionem transire, ita quod relictus ex tunc legitime poterit alteri copulari: hoc ipsum tibi consulimus observandum in articulo prænotato, quamvis falsa sit causa, per quam ad susceptionem veli prædicta mulier est inducta, cum sine qualibet tali causa id ipsum religionis obtentu facere potuisset. Porro licet prædicta mulier videatur in veli susceptione religionis habitum assumpsisse, si tamen velit in domo propria manere, quasi propositum castitatis in sæculo servatura, nihilominus consummandum est matrimonium jam contractum, nisi se voto adstrinxerit ad observantiam regularem: in quo casu compelli potest, ut relicto sæcu-

saeculo, religionis propositum exequatur.

§. 3.

De matrimonio Consummato.

460. Matrimonium consummatum dicitur, cui legitime contracto accessit perfecta carnalis copula, vel subsequens, vel comitans; quod addendum videtur, quia jure antiquo Sponsalia de futuro subsecuta inter sponfos copula, hoc ipso praesumptione juris de jure transibant in matrimonium. Non sufficit autem qualiscunque copula, sed requiritur, ut sit perfecta, quæ nimirum per se loquendo sufficit ad generationem prolis, quæ conjuges fiant una caro. *Ut perfecta sit*, prout requiritur, ut matrimonium dicatur consummatum, requiritur virile semen intra vas naturale mulieris à viro immitti, ac ab eadem recipi, ut colligitur ex c. *Extraordinaria*, 35. q. 2. & 3. Quare non sufficit, si vir vas naturale mulieris penetret, sed semen non immittat; aut mulier non feminet; cum ad generationem prolis, juxta non improbabile aliorum judicium, etiam requiratur, quod femina semina-verit, ut notat Castropalaus. *D. 3. de spons. p. 2. §. 1. n. 1.* dicens tamen, contrarium communi Doctorum judicio firmatum esse. Ex hoc sequitur, matrimonium non dici consummatum, propter copulam inter sponfos habitam ante matrimonium contractum; sic enim nec subsequitur, nec comitatur matrimonium.

461. Quæstio autem est. I. quale privilegium Conjugibus pro ingressu Religionis concessum sit ante matrimonium consummatum? Resp. Conjugibus, contracto etiam ritè matrimonio, concessum esse, ut liceat ejusdem consummationem sibi invicem negare primo bimestri, quo liberum habeant, si velint, transiitum ad religionem, ut dicitur c. *Ex publico, de convers. Conjug.* à nobis relato supra n. 457. ubi etiam habetur, quod si unus eorum Religionem ingreditur, Judex Ecclesiasticus illum compellere possit, ut vel emitat in eod. professionem solemnem, vel ad conjugem revertatur, ut habetur cit. c. Prædictum bimestre non intelligitur concessum pro solo ingressu religionis cum effectu, scilicet per ipsam professionem; c. *ex parte 16. de convers. conjug. de*

quo supra; sed etiam pro ingressu in nōd viciatum, ut notat Sanchez. *l. 2. D. 24. d. n. 4.* manente facultate à jure concessa probationis faciendæ per annum ante professionem,

Quamvis autem, ut dicitur in c. *ad 462. Apostolicam. 16. de Regularibus*, annus probationis de consensu Novitii, & Religionis coarctari possit; secus tamen est de consensu remanentis in seculo, quia hoc illi concessum esse, nullo jure invenitur. Unde infert Sanchez. *cit.* si quis matrimonio, adeptæ pubertate, contracto, intra primum bimestre, à die contracti matrimonii computandum, ineat Novitium Religiosum, manentem in seculo teneri expectare, dum alter anno 16. ætatis completo profiteri possit. c. *ad Apostolicam*, ubi dicitur, *professionem nec fieri, nec recipi debere intra tempus probationis; sed factam, & receptam tenere.* Nam, *Monachum fieri ante unius anni probationem, regularis institutio interdicit*, ut ait Innocentius III. in cit. c. *ad Apostolicam*. Cum autem L. 2. *quæ pro Tribunali, ff. de sent. & re judicat.* Judicibus concedatur, tempus à jure præscriptum, vel imponendum, posse arctare, vel prorogare: idem etiam dicendum est de hoc bimestri, in casu urgentis causæ; ita Sanchez. *cit. n. 12.* & colligitur ex textu in c. *ad Apostolicam*, ibi: *licet tempus probationis à sanctis Patribus sit indultum, non solum in favorem conversi, sed etiam monasterii, ut & ille asperitates istius, & istud mores illius valeat experiri*: (quod utrumque diligenter est observandum, præsertim cum ab utroque de reliquo facta certa notitia non habetur) *si tamen ante tempus probationis regulariter præfinitum, is, qui converti desiderat, habitum recipit, & professionem emittit, Abbate per se, vel per alium professionem recipiente. Monasticam, & monachalem habitum concedente, uterque renuntiare videtur ei, quod pro se noscitur introductum*: ideoque obligatur per professionem emissam pariter & acceptam ad observantiam regularem, & verè Monachus est censendus: quia multa fieri probentur, quæ si facta fuerint, obtinent firmitatem. Prohibendum est autem Abbatibus, ne passim ante tempus probationis quoslibet indirectè recipiant: et si contra formam præscriptam quoslibet indirectè